

Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Commissie van toezicht op de
inlichtingen- en veiligheidsdiensten
t.a.v. de heer Van Eijk
Oranjestraat 15
2514 JB Den Haag

Datum 15 november 2021
Onderwerp Reactie op uw brief van 2 november 2021

Directie Wetgeving en Juridische Zaken

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Ons kenmerk
3644662

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Bij brief van 2 november 2021 heeft de CTIVD in een brief aan de Tweede Kamer haar zienswijze gegeven op het voorstel van rijkswet tot wijziging van de Rijkswet op het Nederlanderschap en de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2017, alsmede intrekking van de Rijkswet van 10 februari 2017, houdende wijziging van de Rijkswet op het Nederlanderschap in verband met het intrekken van het Nederlanderschap in het belang van de nationale veiligheid (hierna: het wetsvoorstel).

Gelet op de ontstane beeldvorming hecht ik er aan om op deze brief te reageren.

Het wetsvoorstel strekt tot permanentmaking van de bevoegdheid tot intrekking van het Nederlanderschap in het belang van de nationale veiligheid (artikel 14, vierde lid, RWN). Onderdeel van het wetsvoorstel is dat de taak van CTIVD om toezicht te houden op de doelmatigheid van de toepassing van deze bevoegdheid wordt geschrapt. Voorts wordt met een nieuw artikel 22d RWN voorzien in een

grondslag voor de verwerking van enkele bijzondere categorieën van persoonsgegevens voor zover noodzakelijk voor de uitoefening van de bevoegdheid tot intrekking van het Nederlanderschap.

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**

Datum
15 november 2021

Ons kenmerk3644662

In genoemde brief van 2 november jl. schrijft de CTIVD dat zij niet over dit wetsvoorstel is gehoord, en dat door het schrappen van haar toezichthoudende taak een 'toezichthiaat' ontstaat. Ook stelt de CTIVD dat met het wetsvoorstel wordt vooruitgelopen op het wetsvoorstel 'verwerking persoonsgegevens coördinatie en analyse terrorismebestrijding en nationale veiligheid over de taken en bevoegdheden van de NCTV' (hierna: het wetsvoorstel grondslagen NCTV).¹

Geen toezichthiaat

Het wetsvoorstel intrekking Nederlanderschap schrapt de taak van de CTIVD om toezicht te houden op de toepassing van de bevoegdheid tot intrekking van het Nederlanderschap. Daarvoor is redengevend dat de CTIVD is ingesteld om toezicht te houden op de rechtmatigheid van het handelen van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten, en niet om toezicht te houden op de doelmatigheid en proportionaliteit van het handelen van de Minister van Justitie en Veiligheid. Ook in andere situaties strekt het toezicht van de CTIVD zich immers niet uit tot de besluitvorming die (mede) op basis van ambtsberichten plaatsvindt.

Het schrappen van deze taak betekent echter niet dat er geen toezicht meer is op de wijze waarop de bevoegdheid tot intrekking van het Nederlanderschap wordt aangewend. Ten eerste wordt elk besluit tot intrekking, zonder uitzondering, volledig en zonder terughoudendheid getoetst door de bestuursrechter. Deze rechterlijke toetsing vindt ook plaats als een betrokkene zelf geen beroep instelt. In die procedure kan de bestuursrechter ook inzage verkrijgen in de stukken die ten grondslag liggen aan het ambtsbericht, waaronder staatsgeheime informatie. Dit stelt de bestuursrechter in staat te beoordelen of het ambtsbericht het daarop gebaseerde besluit kan dragen. In de rechtspraak gebeurt dit ook regelmatig. Ten tweede blijft de CTIVD op grond van de Wiv 2017 bevoegd toezicht te houden op de totstandkoming van ambtsberichten van de AIVD die ten grondslag liggen aan een besluit tot intrekking van het Nederlanderschap. Ten derde is de Autoriteit Persoonsgegevens bevoegd om toezicht te houden op de verwerking van persoonsgegevens bij (de voorbereiding van) een besluit tot intrekking van het Nederlanderschap.

In alle fasen van het proces blijft derhalve voorzien in toezicht: zowel op de totstandkoming van een aan de intrekking ten grondslag gelegd ambtsbericht (CTIVD), als op het intrekkingbesluit zelf (bestuursrechter en Autoriteit Persoonsgegevens).

Geen relatie met wetsvoorstel grondslagen NCTV

Het wetsvoorstel grondslagen NCTV is op 8 november jl. ingediend bij de Tweede Kamer. In de brief van 2 november wordt gesteld dat daarop is vooruitgelopen door het wetsvoorstel. In dit verband wijst de CTIVD op het voorgestelde artikel 22d RWN, dat een grondslag biedt voor de verwerking van enkele bijzondere categorieën van persoonsgegevens. Het voorgestelde artikel 22d RWN is echter expliciet beperkt tot de bevoegdheid tot intrekking van het Nederlanderschap, en staat geheel los van het wetsvoorstel grondslagen NCTV. Het betreft derhalve twee afzonderlijke wetsvoorstellen, met daarin verschillende grondslagen voor verschillende bevoegdheden.

CTIVD is gehoord

Tot slot stelt de CTIVD dat zij bij de totstandkoming van het wetsvoorstel niet is gehoord. Over het voornemen tot schrappen van de toezichthoudende taak is in februari van dit jaar overleg geweest tussen ambtenaren van mijn ministerie en een ambtelijke afvaardiging van de CTIVD. Enkele maanden na dit gesprek is de CTIVD, door middel van een schriftelijk bericht daartoe aan de secretaris, opnieuw

¹ Kamerstukken II 2021/21, 35958, nr. 2.

in de gelegenheid gesteld een reactie te geven op het conceptwetsvoorstel.
Hierop is geen reactie ontvangen.

De Minister van Justitie en Veiligheid,

Ferd Grapperhaus

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**

Datum
15 november 2021

Ons kenmerk3644662